

filosofií

CORE005

MUNI
ARTS

Katedra filosofie
nejlepší ze všech možných světů

MUNI
ARTS

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta

Otázka smyslu

- Jaký smysl má život?
 - Podotázky:
 - Co je to život?
 - Jaký život? (lidský...)
 - Co je to „mít smysl“?

Smysl jako nesymetrický vztah

Otázka smyslu

- **Jaký smysl má život?**

- Podotázky:

- Co je to život?

- Jaký smysl má život?

**Mít dobře definované základní pojmy
Vědět, na co se skutečně ptáme**

- **Jaký život má smysl?**

Filosofie a speciální vědění

Filosofie jako

• Genetika (zobrazování, sledků
speciální vědění)

• Údiv (kladení otázek)

• Profesionální údiv,
kompetentní tázání

• Utěšitelka (existenciální dimenze)

• Hledání

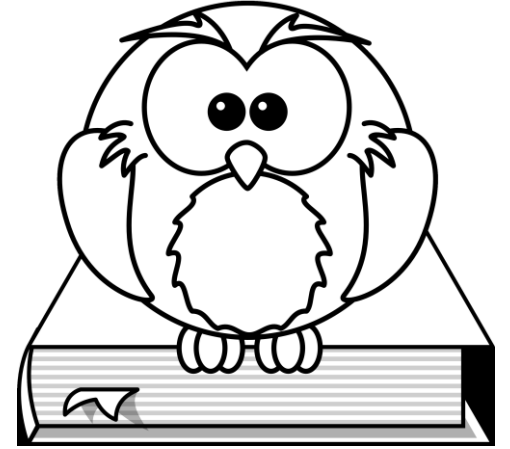
Filosofie a speciální vědění

Systemy, skupiny
vlastností objektů...

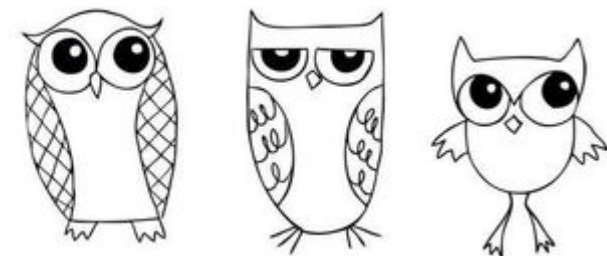
- vypočitatelné
- katalogizovatelné
- prospektorské

Obory

- matematické
- empirické
- filosofické

Co s tím

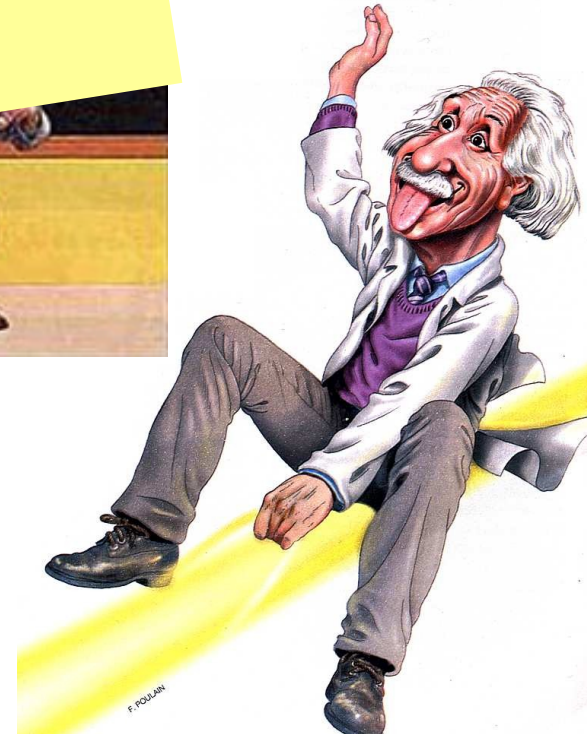
1. Jaký je to svět, do kterého zasahujeme
2. Jak jej měníme
3. Jaký vztah k němu zaujímáme (můžeme či máme zaujmout)

Jaký je to svět, do kterého zasahujeme Jak jej měníme Jaký vztah k němu zaujímáme (můžeme či máme zaujmout)

1. úzká provázanost se speciálním věděním a závislost na něm
2. ověřitelnost a přenositelnost
3. systematické

Nebezpečí málo kritické reprodukce vědeckých teorií

- *fakta*
- *argumentační síla*
- *rigorózní metody*

Jaký je to svět, do kterého zasahujeme

~~Jak jej měníme~~

~~Jaký vztah k němu zaujímáme (můžeme či máme zaujmout)~~

- Intelektuální cvičení
- Silná logická stránka
- Argumentace
- Idealizované podmínky

**Výsledkem je pouze dokonalý
nástroj a samoúčelný popis
ideálního stavu světa**

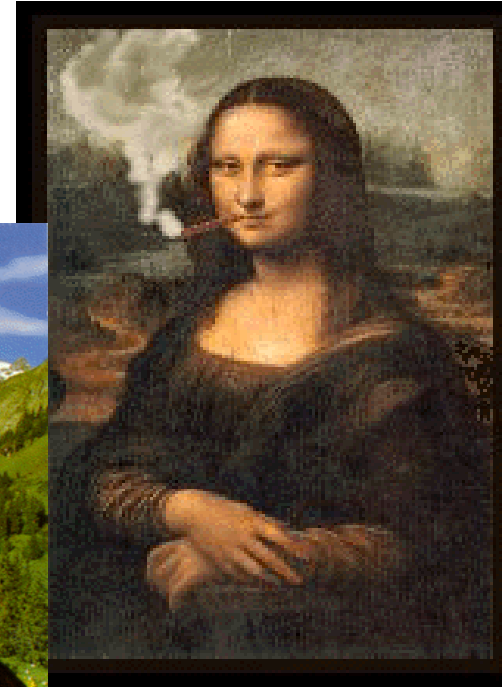

Jaký je to ~~žánr~~ kterého zasahujeme
Jak jej meníme
Jaký vztah k němu zaujímáme (můžeme či máme zaujmout)

- Pocity a dojmy autora
- Formální přitažlivost
- Patetičnost
- Mapa autorovy

Nebezpečí bezvýznamného komentátorství čehokoliv

- *volné prostředky působení*

Od apriorní spekulace k a posteriori reflexi

Linie

- Platónská
 - Spekulativnosti
 - Unikátnost
 - Statičnost

- Aristotelská
 - Empiričnost
 - Generalizace
 - Role pohybu a času

Platón a Aristotelés v kosmologických principech

- Princip kosmologické unikátnosti

zákonitosti vesmíru musí být

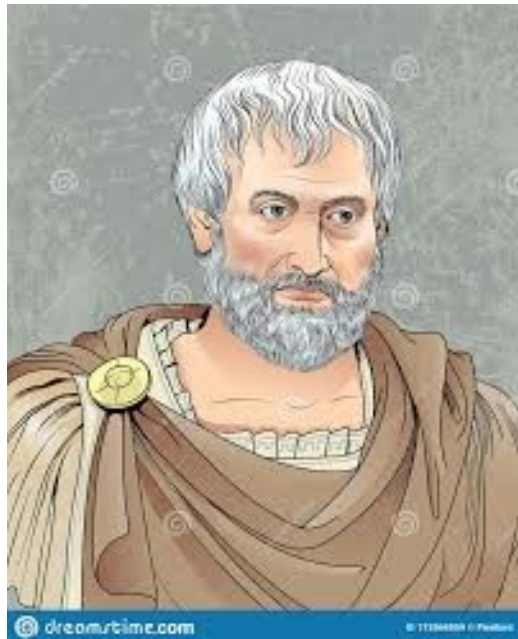
- axiomativní
- deduktivní
- jednoznačné

protože

- vesmír je jedinečný
- jedinečný objekt lze popisovat jediným možným způsobem
- a OTR nedává v kosmologii jednoznačné řešení

Platón a Aristotelés v kosmologických principech

- Princip kosmologické extrapolovatelnosti

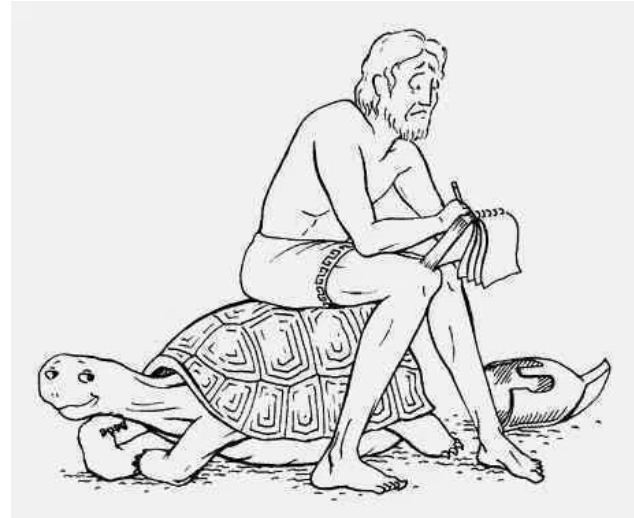
- geometrická struktura musí respektovat fyzikální možnosti
- obrazy vesmíru nejsou libovolné
- lokální zákony pozemské fyziky lze použít i pro popis vesmíru

protože

- pozorované typy částic a jejich interakcí jsou kauzálně odvoditelné v průběhu vývoje vesmíru
- současné rozložení látky je vlastní všem fyzikálně skutečným stavům vesmíru

Od statického k dynamickému

- Ontologie a metafyzika
- Od substance k relaci
- Od bytí k dění

Od tradičních kategorií k nové terminologii

- Bytí
 - Hmota
 - Čas
 - Prostor
 - Pohyb
- Systém
 - Struktura
 - Informace
-
- Symetrie
 - Událost
 - Dynamika

Filosofické disciplíny

- Co je svět? ontologie
- Jak poznávat svět? epistemologie, gnoseologie
- Co je člověk? antropologie
- Co je společnost? dějiny filosofie, filosofie dějin
- Jak žít? etika
- Jak myslet? logika, filosofie vědy
- Co je krása? estetika
- Co je hodnota? axiologie
- • •

Sjednocení otázek

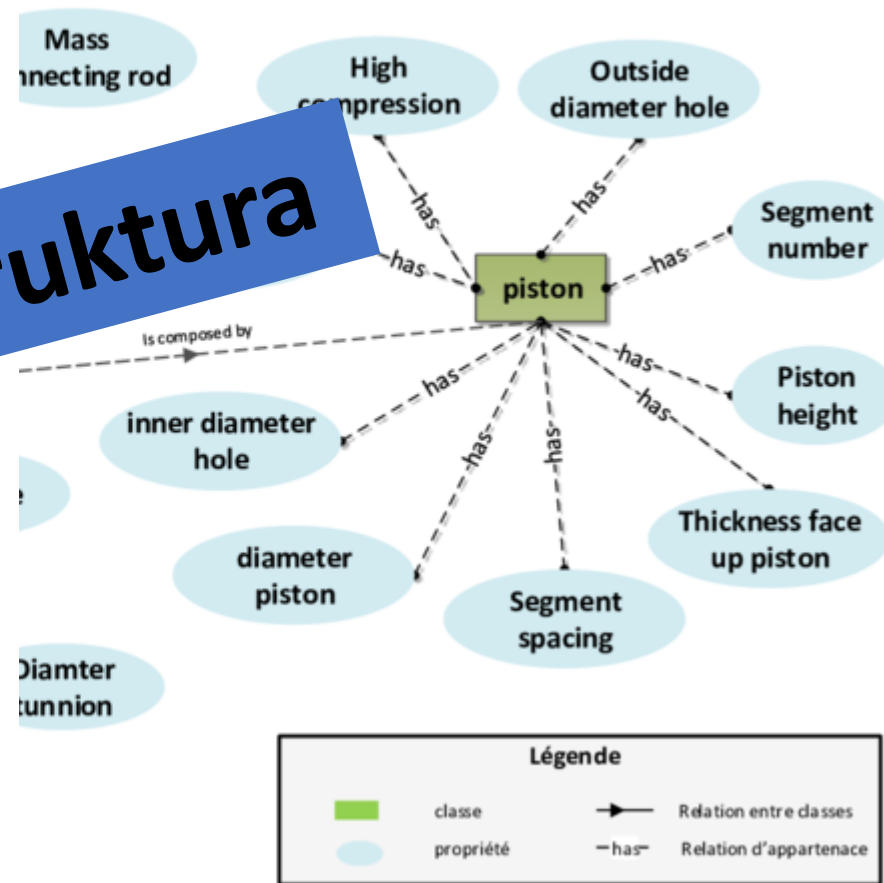
- Věda
- Technika
- Filosofie

- Co a jak
- Realizace
-

Ontologie Ne-filosofický

Sémantický web, ontologie.
Sociální sítě

Obecněji: Systém a struktura

Ontologie

Filosofický význam

To, co je/existuje nezávisle na způsobech projevu

- Jaké jsou fundamentální složky světa? Jaký je vztah mezi nimi?
- Jsou některé části reálnější než jiné? Fyzikální vs. mentální?
- A jaká je mezi nimi souvislost?

Věc vs. Pojem

Ontologický materialismus vs. Ontologický idealismus

Ontologie

Filosofický význam

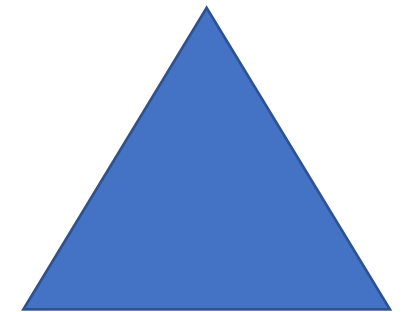
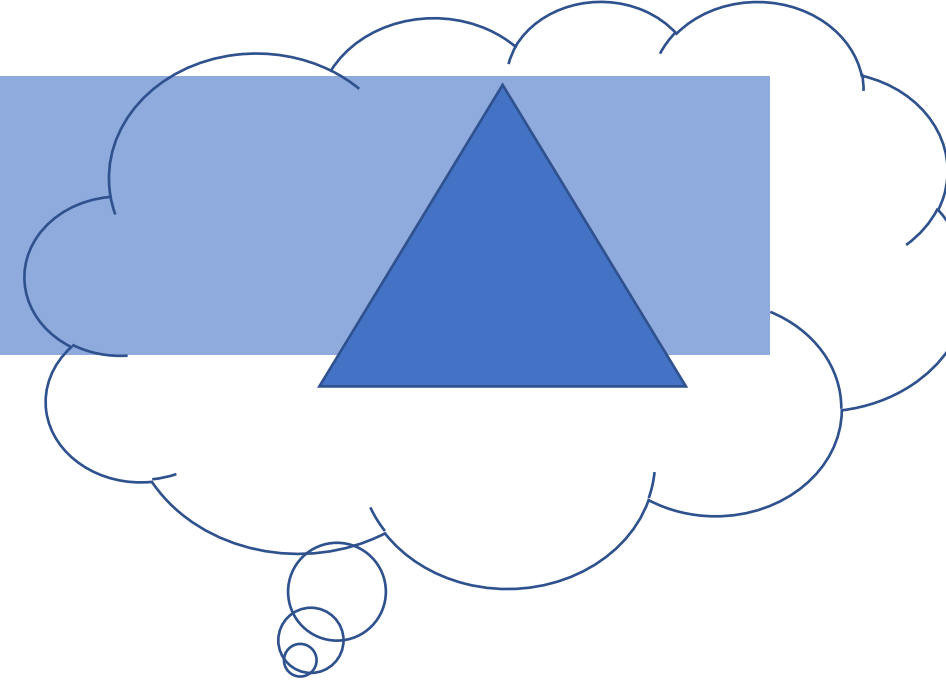
To, co je/existuje nezávisle na způsobech projevu

- Jaké jsou fundamentální složky světa? Jaký je vztah mezi nimi?
- Jsou některé části reálnější než jiné? Jsou některé reálnější než jiné? Jsou některé reálnější než jiné? Jsou některé reálnější než jiné?
- A co vlastně popisujeme?

Věc v

Objekty, nebo naše představy o objektech?

Ontologický materialismus vs. Ontologický idealismus

Téma ontologie

- Co je svět?
 - bytí
 - jsoucno
 - kategorie
 - pohyb
 - čas
 - prostor
 - hmota, látka , energie
 - ...
- vztah ke speciálním vědám

Konec ontologie?

- Tradiční koncept – svět jaký je

(= jaký by byl, i kdybychom to nevěděli...)

→ Iluze objektivitu, good's view + lidská aktivita → přesvědčení o objektivních výsledcích

- Nový koncept – popis skutečnosti mění skutečnost

1. Opravdu to tak je
2. Obraz světa je dílo rozumu (epistemologický rozměr)
3. Konání na základě přesvědčení o stavu světa vyžaduje vyšší odpovědnost (etický rozměr)